

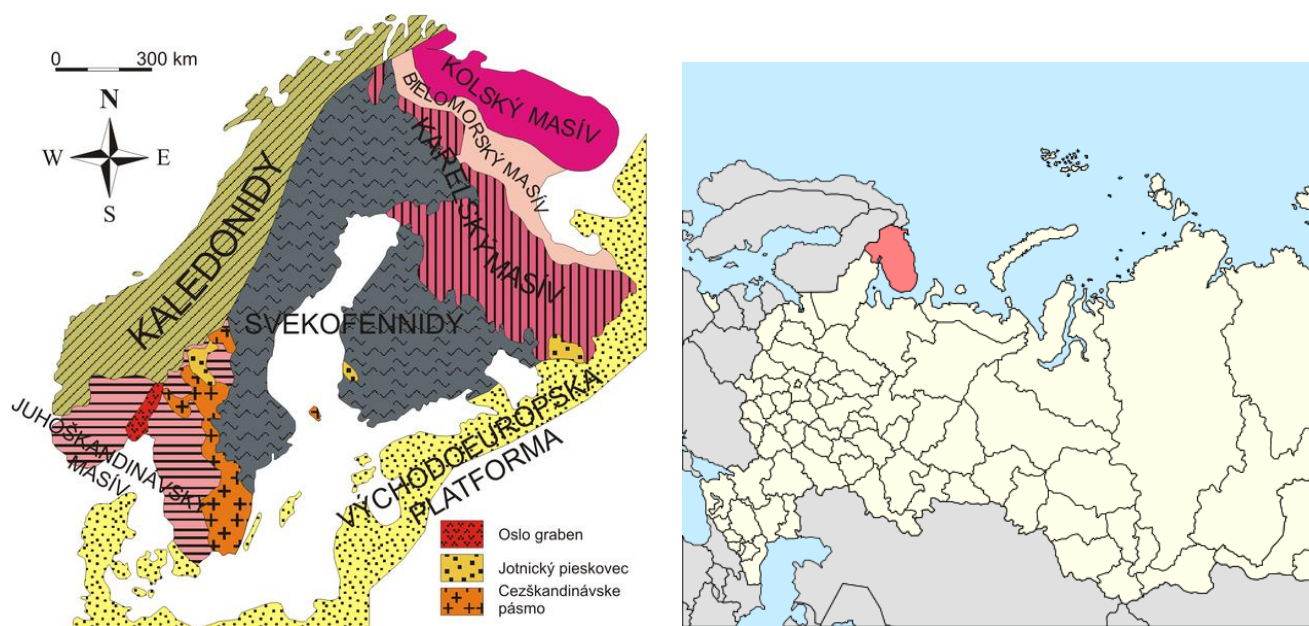
Litosféra

Stavba Země, typy zemské kůry

1a) Podle [obrázku](#) popište **stavbu Země**. Kterými vlastnostmi se od sebe vzájemně odlišují zemská kůra, plášť a jádro?

b) Vysvětlete pojem krajinná sféra. Které sféry zakreslené na [obrázku](#) jsou její součástí? Vysvětlete pojmy: litosféra, Mohorovičičova plocha nespojitosti, astenosféra.

c) Jakými způsoby lze zkoumat složení a stavbu Země? K vysvětlení použijte odkazy [1](#) a [2](#). Nejhlubším vrtem na světě je vrt v oblasti Baltského štítu na ruském poloostrově Kola. Dosahuje hloubky přes 12 000m. Lokalizujte oblasti na mapě.

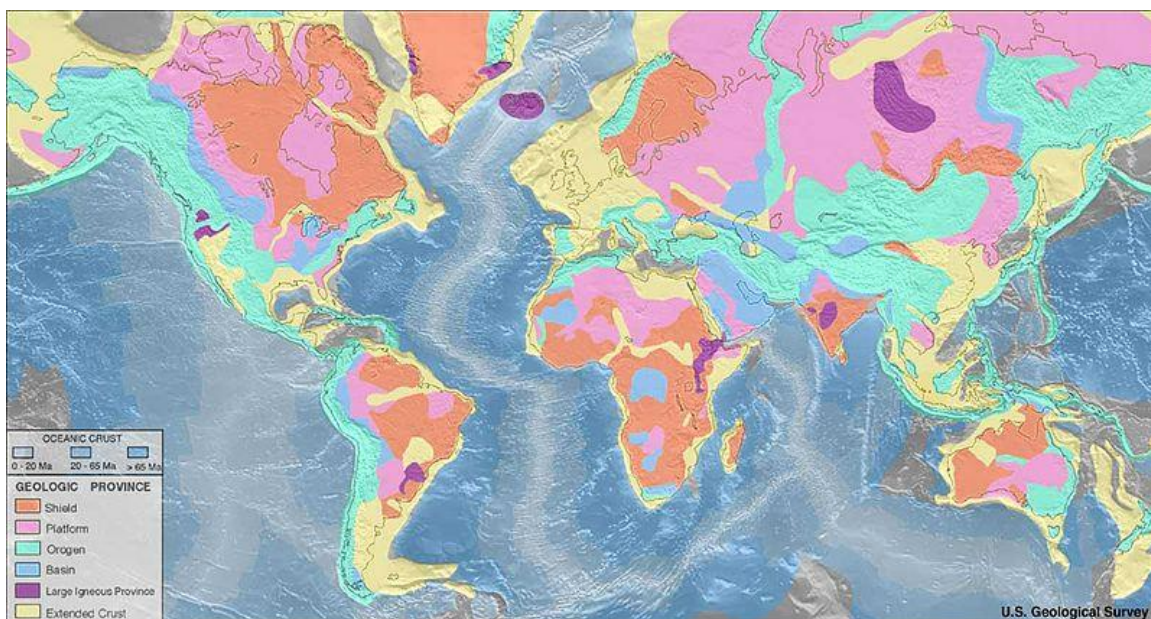
Obr. 1: Poloostrov Kola

Zdroj: a) http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Geo_map_Balt_shield1.png

b) http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map_of_Russia_-_Murmansk_Oblast_%282008-03%29.svg

2) Jak se od sebe liší pevninská a oceánská **zemská kůra**? Popište jejich složení a mocnost, která z nich je starší, která mladší? Kde se nachází tzv. přechodná zemská kůra a čím se vyznačuje?

3) Základem **pevninské zemské kůry** jsou pevninské štíty, na které navazují platformy. Nejmladšími částmi pevnin jsou pásemná pohoří. Vznikla vrásněním (orogenezí) z geosynklinál při střetu pevninských litosférických desek. Popište tyto celky podle následující mapky. S pomocí atlasu pojmenujte hlavní pevninské štíty.

Obr. 2: Štíty, platformy, orogeny

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:World_geologic_provinces.jpg

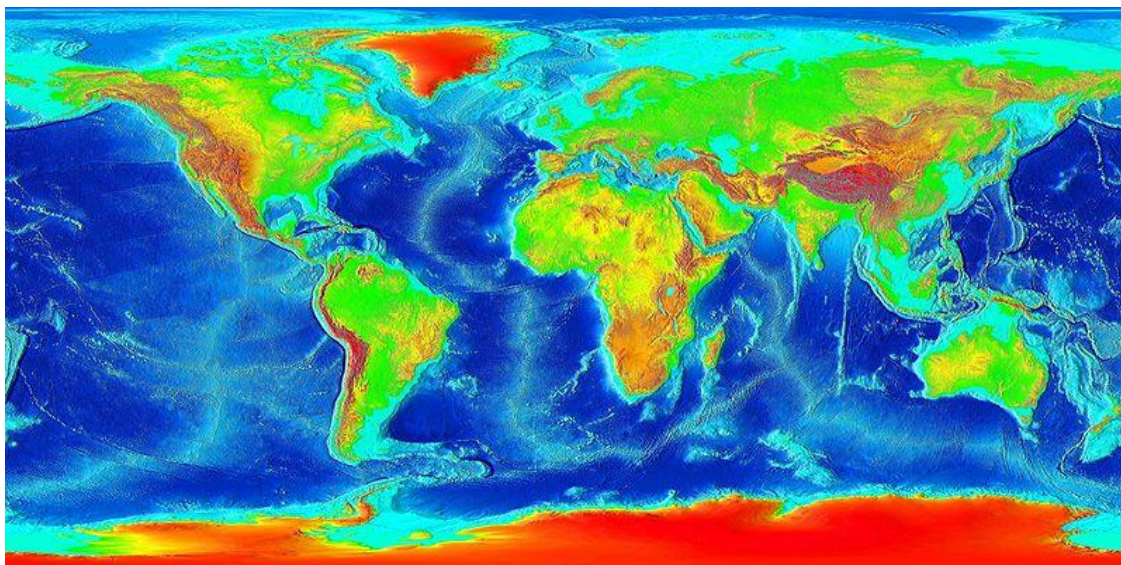
4) Načrtněte **profil oceánského dna**. Vysvětlete pojmy: pevninský šelf, středoocéánský hřbet, hlubokomořský příkop, najděte na mapách konkrétní příklady.

5) Ze slov uvedených v závorce vyberte taková, abyste vytvořili pravdivou větu:

a) V oblastech pevninského šelfu vymizí (žulová, čedičová, vápencová) vrstva.

b) Ve středoocéánských hřbetech (vzniká, zaniká) (oceánská, pevninská) zemská kůra.

c) V hlubokomořských příkopech (vzniká, zaniká) zemská kůra.

Obr. 3: Oceánské dno

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Elevation.jpg>

6) Pracujte s atlasem. Najděte:

a) Hlubokomořský příkop u Ameriky na 30°j. š.

b) Šelfové moře u Evropy na 5°v.d.

c) Středoocéánský hřbet na 40°v.d.

d) Šelfové moře u Asie na 38°s. š.

e) Hlubokomořský příkop na 30°s. š.

Zdroje obrázků:

Obr. 1a: PELEX. Soubor:Geo map Balt shield1.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- 2013 [cit. 2013-01-03]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Geo_map_Balt_shield1.png

Obr. 1b: MARMELAD. Soubor:Map of Russia - Murmansk Oblast (2008-03).svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- 2013 [cit. 2013-01-03]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map_of_Russia_-_Murmansk_Oblast_%282008-03%29.svg

Obr. 2: Soubor:World geologic provinces.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- 2013 [cit. 2013-01-03]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:World_geologic_provinces.jpg

Obr. 3: Soubor:Elevation.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- 2013 [cit. 2013-01-03]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Elevation.jpg>